

Funkcjonowanie metropolii w Polsce : gospodarka, przestrzeń, społeczeństwo / Michał Kudłacz, Jerzy Hausner (red.). – Warszawa, 2017

Spis treści

Wprowadzenie **11**

Część I

ROLA MIAST W BUDOWANIU PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ

Rozdział 1

Dlaczego miasta są tak ważne dla rozwoju? - Michał Kudłacz **15**

Wprowadzenie 15

1.1. Miasta w literaturze przedmiotu 15

1.2. Uwarunkowania kontekstowe rozwoju metropolii 20

Podsumowanie 25

Literatura 26

Rozdział 2

Najważniejsze historyczne koncepcje (modele) rozwoju miast

- *Aleksander Böhm* **27**

Wprowadzenie 27

2.1. Początki miasta jako „miejsca” 28

2.2. Antyk 30

2.2. Średniowiecze 33

2.3. Świat islamu 37

2.4. Renesans 38

2.5. Barok 40

2.6. Anglia, rewolucja przemysłowa i szkoła angielska 42

2.7. Od miasta linearnego do „organicznej decentralizacji” 46

2.8. Stany Zjednoczone 49

Podsumowanie 53

Literatura 54

Część II

POZIOMY POSTRZEGANIA MIAST

Rozdział 3

Metropolie globalne - Michał Kudłacz, Tomasz Geodecki **59**

Wprowadzenie 59

3.1. Dominujące zjawiska o charakterze globalnym wpływające na funkcjonowanie metropolii 60

3.2. Dominujące zjawiska o charakterze globalnym a polityka rozwoju miast	63
Podsumowanie	65
Literatura	66
Rozdział 4	
Miejsce miast w polityce UE - Jacek Klich, Michał Kudłacz	67
Wprowadzenie	67
4.1. Zmieniająca się polityka UE wobec miast	69
4.2. Instytucjonalny wymiar polityki UE wobec miast	71
4.3. Polityka UE a interesy Polski	73
4.4. Miasta w polityce UE	75
4.5. Miasta w polityce sektorowej	76
4.6. Wizja europejskich miast przyszłości	79
Podsumowanie	81
Literatura	82
Rozdział 5	
Miasta jako narzędzia dla kreowania polityki państwa oraz polityki regionalnej - Michał Kudłacz	85
Wprowadzenie	85
5.1. Miasta jako stymulatory rozwoju gospodarki narodowej	86
5.2. Różne perspektywy postrzegania roli metropolii w procesie rozwoju otoczenia regionalnego	91
Podsumowanie	98
Literatura	100
Rozdział 6	
Obszary metropolitalne jako wyzwanie dla polityki rozwoju XXI w. - Jarosław Bober	103
Wprowadzenie	103
6.1. Identyfikacja obszarów metropolitalnych	104
6.2. Wyzwania dla zarządzania w obszarach metropolitalnych	108
6.3. Podejście do obszarów metropolitalnych w Polsce - stan i perspektywy	113
Podsumowanie	118
Literatura	119
Część III	
WSPÓŁCZESNE PROBLEMY ZWIĄZANE Z ROZWOJEM MIASTA	
Gospodarka	
Rozdział 7	
Rynek pracy w metropoliach - Maciej Frączek	123

Wprowadzenie	123
7.1. Uwagi metodyczne	124
7.2. Analiza wybranych wskaźników rynku pracy w polskich metropoliach	125
7.3. Cechy charakterystyczne rynku pracy w metropoliach	128
Podsumowanie	134
Literatura	136

Rozdział 8

Znaczenie innowacji w budowaniu konkurencyjności miast

- <i>Tomasz Geodecki</i>	139
Wprowadzenie	139
8.1. Konkurencyjność przedsiębiorstw, gałęzi i gospodarek narodowych. Tło teoretyczne dla konkurencyjności miast i regionów	140
8.2. Terytorialne zakorzenienie procesów innowacyjnych	142
8.3. Współczesne trendy wyznaczające strategie konkurencyjne miast	143
8.4. Polityka na rzecz konkurencyjności miast	147
Podsumowanie	148
Literatura	150

Przestrzeń

Rozdział 9

Polska polityka przestrzenna - Aleksander Böhm

Wprowadzenie	155
9.1. Okres międzywojenny	155
9.2. Okres PRL	161
9.3. Planowanie przestrzenne w III Rzeczypospolitej	169
Podsumowanie	177
Literatura	178

Rozdział 10

Planowanie przestrzenne a polski system administracji publicznej - Maciej Gnela

Wprowadzenie	181
10.1. Źródła prawa w zakresie planowania przestrzennego	182
10.2. Cele prawa w zakresie planowania przestrzennego	183
10.3. Planowanie przestrzenne a własność prywatna	185
10.4. Podmioty zobowiązane	185
10.5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	186
10.6. Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	187
10.7. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	188
10.8. Gospodarowanie nieruchomościami publicznymi	189
10.9. Procesy wywłaszczeniowe	190

Podsumowanie	191
Literatura	192

Społeczeństwo

Rozdział 11

Miasto jako miejsce spotkań, tworzenia kapitału ludzkiego i społecznego - <i>Anna Karwińska</i>	197
Wprowadzenie	197
11.1. Współczesne miasta jako obszary spotkań i dialogu czy konfliktu społecznego?	200
11.2. Zasoby miasta i ich wytwarzanie. Kapitał ludzki i kapitał społeczny	203
Podsumowanie	207
Literatura	209

Rozdział 12

Aktywność obywatelska w miastach - <i>Agnieszka Pacut</i>	211
Wprowadzenie	211
12.1. Uwagi wstępne	212
12.2. Formy i przesłanki aktywności obywatelskiej w miastach	214
12.3. Ruchy miejskie jako forma aktywności obywatelskiej w miastach. Studium przypadku	219
Podsumowanie	222
Literatura	223

Rozdział 13

Społeczna odpowiedzialność w zarządzaniu miastem - <i>Magdalena Pokora</i>	227
Wprowadzenie	227
13.1. Społeczna odpowiedzialność w zarządzaniu miastem - próba definicji	227
13.2. Społeczna odpowiedzialność w zarządzaniu miastem w świetle wybranych koncepcji	230
13.3. Praktyka społecznej odpowiedzialności w zarządzaniu miastem	234
Podsumowanie	235
Literatura	235

Rozdział 14

Potencjał instytucjonalny służby zdrowia w miastach - <i>Jacek Klich</i>	237
14.1. Metropolie i zdrowie populacji	237
14.2. Rozumienie zdrowia	237
14.3. Czynniki wpływające na zdrowie mieszkańców metropolii	239
14.4. Zdrowie mieszkańców metropolii	241

14.5. Wybrane projekty i praktyki zorientowane na poprawę zdrowia w miastach	247
Podsumowanie	250
Literatura	250

Zarządzanie miastami

Rozdział 15

Narzędzia zarządzania miastem w świetle polskiego systemu administracji publicznej - <i>Bartłomiej Biga</i>	257
Wprowadzenie	257
15.1. Miasta na prawach powiatu	258
15.2. Regionalne jednostki współpracy samorządu lokalnego	259
15.3. Zagadnienia ustrojowe	260
15.4. Ustawa o związkach metropolitalnych	264
15.5. Dysfunkcje i wyzwania	267
Podsumowanie	269
Literatura	270

Rozdział 16

Współczesne modele zarządzania publicznego a perspektywa miasta - <i>Stanisław Mazur</i>	271
Wprowadzenie	271
16.1. Kontekst narodzin neoliberalnych modeli zarządzania publicznego	272
16.2. Nowe zarządzanie publiczne (NZP)	276
16.3. Współzarządzanie publiczne (WP)	278
16.4. Neoweberowski model zarządzania publicznego (NMZP)	281
Podsumowanie	282
Literatura	284

Kultura i wiedza

Rozdział 17

Koncepcja <i>smart city</i> w kontekście polskich metropolii - <i>Piotr Kopyciński</i>	289
Wprowadzenie	289
17.1. Wprowadzenie do koncepcji <i>smart city</i>	290
17.2. Rozumienie koncepcji <i>smart city</i> - przegląd ujęć	291
17.3. Krytyka koncepcji <i>smart city</i>	296
17.4. Współzarządzanie (<i>governance</i>) oraz <i>e-governance</i> jako sposób koordynacji działań w <i>smart city</i>	298
17.5. Innowacje społeczne jako determinanty zmian w mieście	300
17.6. Koncepcja <i>smart city</i> w badaniach metropolii i obszarów metropolitalnych - projekt SMART_KOM	302

Podsumowanie	304
Literatura	306
Rozdział 18	
Idea <i>creative city</i> w kontekście polskich metropolii	
- <i>Jakub Głowacki</i>	309
Wprowadzenie	309
18.1. Przemysły kreatywne w kontekście polskich metropolii	310
18.2. Potencjał sektora przemysłów kreatywnych	315
18.3. Wpływ kultury oraz przemysłów kreatywnych na rozwój potencjału gospodarczego miast	319
Podsumowanie	325
Literatura	325
Spis tabel	327
Spis rysunków	328
Spis wykresów	330
O Autorach	331

oprac. BPK